

Spectaculaire roofvogeltrek over de lage landen - een korte terugblik

Voor de één zal vandaag, maandag 17 oktober '11 hebben aangevoeld als een teleurstelling 'ze vlogen niet meer', voor de ander als een omgekeerde opluchting 'we hebben de piek gehad, nu weer aan het werk, gelukkig slecht trekweer'.

Zonder dollen: afgelopen weekend was natuurlijk spectaculair. Eigenlijk begon het donderdag 13 oktober al. Op telposten waar lang is doorgeteld werden donderdag in de late namiddag hoge aantallen Buizerds gezien. Maar eerst even terug naar hoe het begon.

Terug naar het vorige spektakel, de vinkentrek op zondag 9 oktober. Door een gunstige samenloop van weersomstandigheden werd Nederland overspoeld met vooral heel veel Vinke. In de dagen die volgden waaide het behoorlijk of was het miezerig, bewolkt etc. Totaal niet het optimale weer om te vliegen in reguliere omstandigheden. Dinsdag 11 oktober liet Koen Leysen per mail weten wat zijn verwachtingen voor de komende waren. Het kwam er op neer: het wordt goed. Woensdag trok een koufront langzaam zuidwaards over Nederland, wat voor ons te merken was aan de hoeveelheid (mot)regen en een dalende temperatuur. Ten noordoosten van Nederland bouwde er een hogedrukgebied op, die ervoor zorgde dat woensdagavond/nacht het overal opklaarde en er een zachte zuidoostenwind ging waaien. Donderdagochtend trok het weliswaar goed qua zangvogels, maar het zat hoog en de welbekende blauwe soep maakte het kijken er niet makkelijker op. En toch... vaak is het zo dat na passage van een koufront het goed vliegt. Ook 'radarman' Hans van Gasteren liet weten dat de trek op hoogte in volle hevigheid was losgebarsten.

Dan zijn we weer waar we gebleven waren. De roofvogels. Die lieten zich voor het eerst sinds dagen zien in wat grotere aantallen zien. Hieronder een voorbeeld van de Buizerdtrek over de Veluwezoom, Posbank, de zuidoostpunt van de Veluwe. Een locatie met uitzicht over de heide, bosrand, het IJsseldal en ver weg tot aan het Reichswald in Duitsland toe.

In de grafiek is duidelijk te zien hoe 'golfgewijs' de trek verliep. De eerste (zwakke) golf vond aan het einde van de ochtend plaats, de tweede 's middags en de derde aan het einde van de middag.

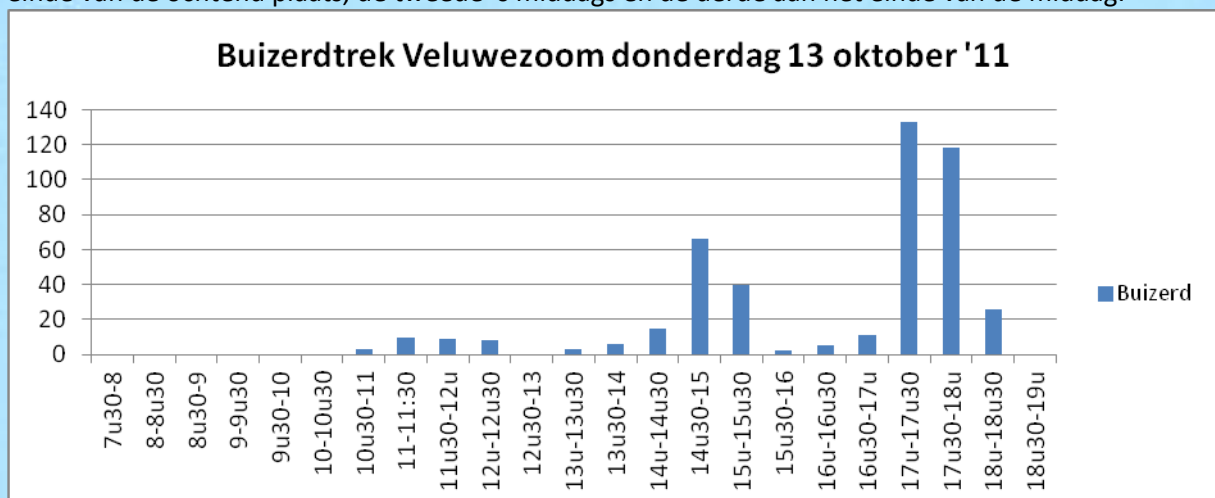

Fig 1. Het aantal buizerds per halfuur over telpost Veluwezoom (Posbank, ZO-Veluwe)

De volgende dag, vrijdag 14 oktober werden er overal al stukken meer Buizerds gezien, diverse dagrecords werden al gebroken. Maar toen moest de bulk nog komen, en wel op zaterdag. Hieronder een overzicht van het aantal roofvogels dat is ingevoerd op trektellen.nl van 13-16 oktober 2011. Er zullen vast en zeker dubbeltellingen bij zitten, maar er zijn ook heel veel plekken waar helaas nog niet wordt geteld. Helaas zijn er geen telposten op de Waddeneilanden die de spectaculaire trek Ruigpootbuizerds over de Waddeneilanden op trektellen.nl hebben ingevoerd. Hierdoor zullen de aantallen Ruigpootbuizerds in werkelijkheid (veel) hoger uitvallen dan in dit overzicht.

	13- okt	14- okt	15- okt	16- okt	totaal
Buizerd	2075	6681	13283	3326	25365
Sperwer	775	1837	3273	1465	7350

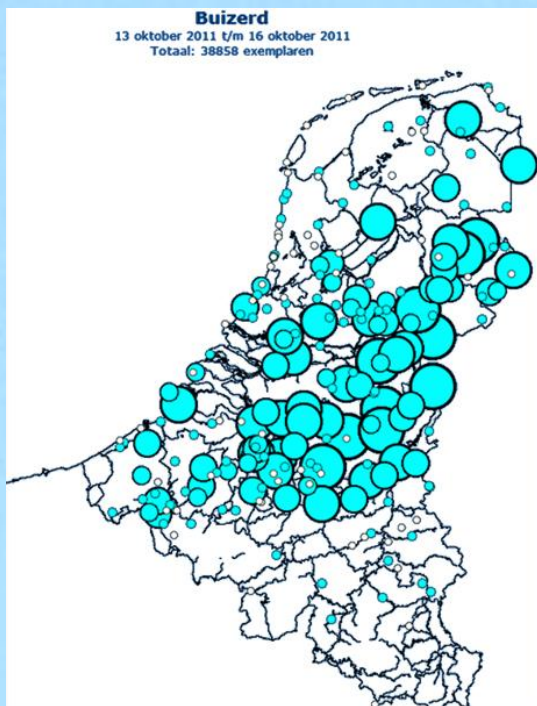

Fig 3. Doortrekpatroon Buizerd in de Benelux

De trekroute van de Buizerds is goed weergegeven in figuur 3. In een baan van Groningen tot aan midden-zuidwest België zijn grote aantallen Buizerds gezien. Dergelijke figuurtjes laten tegelijk ook het nut van trektellen zien. Door veel te tellen op alle telposten kunnen toptrek zoals in afgelopen weekend nog beter in kaart worden gebracht. Opvallend is overigens dat ten zuidoosten van de trekbaan relatief weinig Buizerds zijn geteld. Conclusie: dit was verdrifting op z'n best!

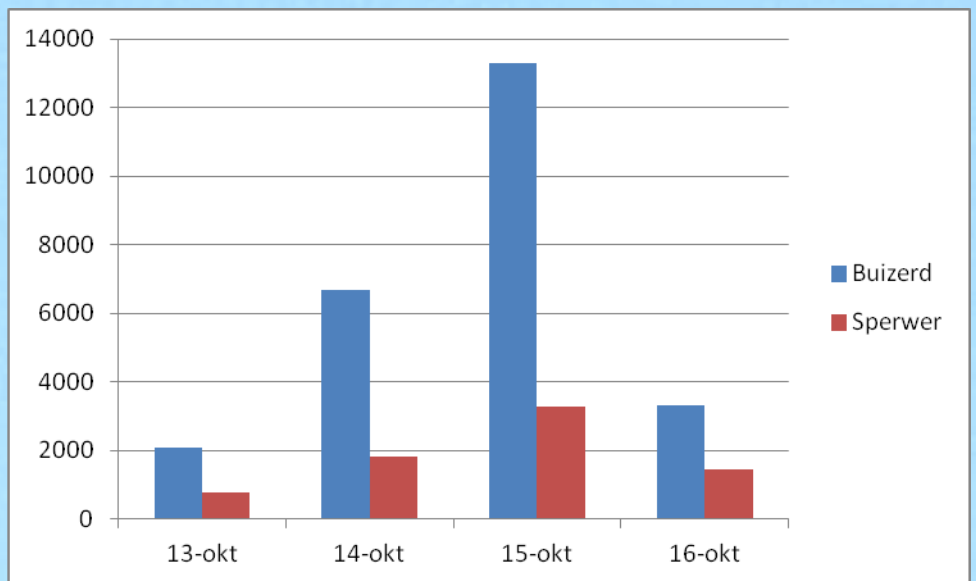

Fig 2. Aantal Buizerds & Sperwers in Nederland tussen 13 – 16 oktober '11

© Thomas Luiten

	13-okt	14-okt	15-okt	16-okt	
Blauwe kiekendief	41	207	292	107	647
Ruigpootbuizerd	5	39	165	67	276
Havik	16	26	24	5	71
Bruine kiekendief	19	16	30	11	76
Smelleken	37	76	68	28	209
Slechtvalk	24	49	59	19	151
Rode wouw	5	54	181	99	339

De ene soort is de andere niet. Dat klinkt o zo logisch, maar toch is het interessant om dit werkelijkheid te zien worden. Laten we eens kijken naar de Blauwe kiekendief, Ruigpootbuizerd en Rode wouw. Allemaal 'oostenwindsoorten'.

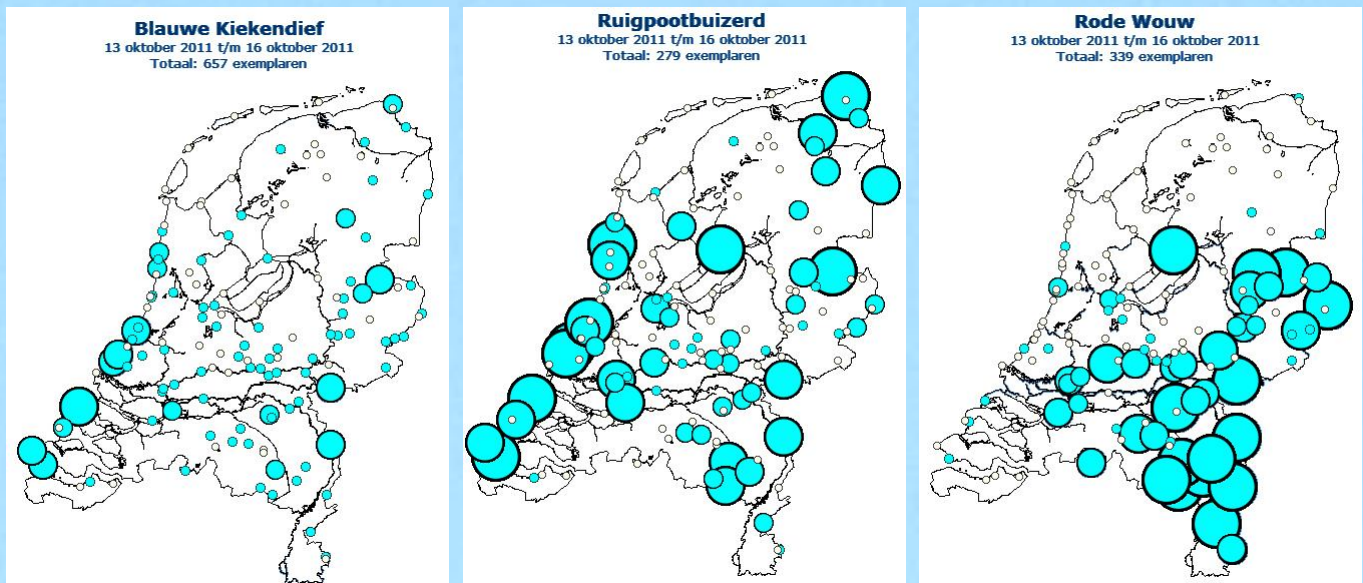

Fig 4. Doortrekpatroon van resp. Blauwe kiekendief, Ruigpootbuizerd & Rode wouw.

Drie doortrekpatronen, elke keer weer anders. De Blauwe kiek lijkt relatief het meest aan de kust gebonden/laat zich het beste sturen van de drie. Desondanks worden langs de oostgrens ook respectabele aantallen Blauwe kieken gezien. Daarnaast is op vrijwel elke telpost waar geteld is in genoemde periode minimaal één Blauwe kiek waargenomen.

Ruigpootbuizerd laat een soortgelijk patroon zien, al had het er behoorlijk anders uitgezien als de trek over de Waddeneilanden ook was ingevoerd op de site.

Als laatste dan de Rode wouw, een notoire binnenlandtrekker die vaak het beste scoort in de Belgische ardennen, wat dan ook precies in de trekbaan vanaf Falsterbo ligt. Westelijke telposten in Nederland zagen nu ook (soms) meerdere Rode wouwen, een niet alledaags fenomeen!

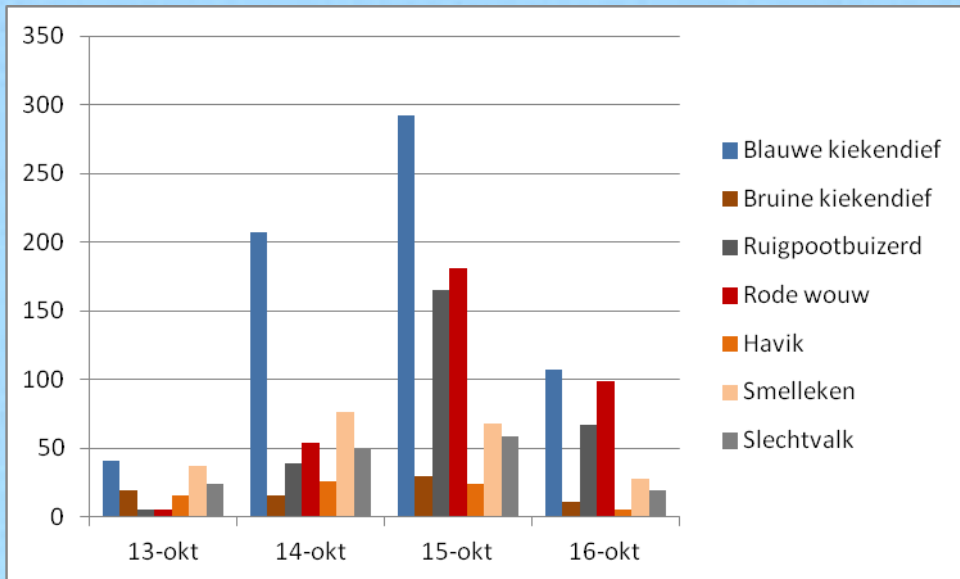

Fig 3. Aantal roofvogels met een dagtotaal tussen de 5 – 300 exx.

	13-okt	14-okt	15-okt	16-okt	totaal
Steppekiekendief	1	2			3
Boomvalk	1	4		1	6
Zwarte wouw				1	1
Zeearend		8	6	2	16
Visarend	3	5	8		16

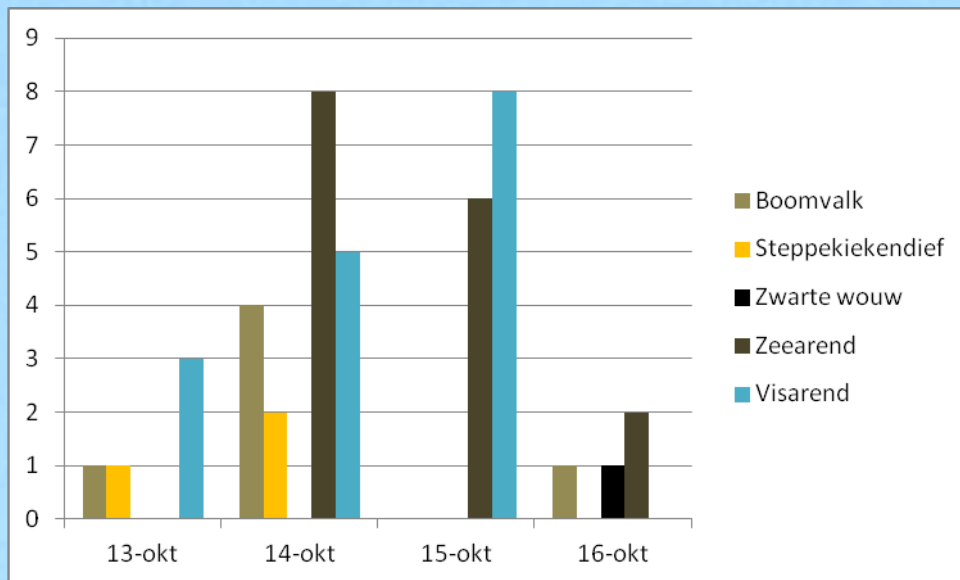

Fig 4. Aantal roofvogels met een aantalsmatig laag dagtotaal

Het totaal aantal ingevoerde roofvogels op trektellen in de genoemde periode tot maandagavond 17 oktober staat op niet minder dan 34.526 exx.!

En dan hebben we nog niet eens gekeken naar de buizerd top-25 op trektellen.nl. Inmiddels zijn 15 van de 25 records gemaakt in 2011. Op z'n minst veelzeggend. Nog veelzeggender is de Ruigpootbuizerd top-25, waarvan er 17 records zijn gemaakt in 2011. Een nieuw Nederlands record is gevestigd op de Vulkaan, den Haag met 25 exx. op 15 oktober.

En zo werd de korte terugblik nog best lang. Affijn, ik hoop dat u als lezer net zoveel plezier beleeft aan het lezen als ik aan het uitzoeken en schrijven.

Iedereen heel veel suc6 en plezier met tellen, het najaar is nog niet voorbij!

Adri Clements,
Telpost Kinderdijk/VeluwezooM